

# Jauni Apvāršņi

EKSPONĀTU IEGĀDE  
2024.–2025. GADĀ



DĀNIJAS LATVIJAS SLOVĒNIJAS



Eiropas  
Parlaments

© Eiropas Savienība, 2025

Šī publikācija sagatavota Luksemburgā, lai informētu par izstādi "Redzeslauka paplašināšana – 2025. gadā iegādātie eksponāti", kurā redzami darbi no Eiropas Parlamenta laikmetīgās mākslas kolekcijas. Tajā tiek sniegta izglītojoša informācija par izstādē redzamo darbu autoru dzīvi un daiļradi. Ar to tiek arī saglabāts un popularizēts viņu ieguldījums Eiropas kultūras mantojumā.

Izdevums paredzēts tikai nekomerciālai lietošanai Eiropas Parlamenta telpās. Tā satura neatļauta izmantošana, reproducēšana vai izplatīšana ir stingri aizliegta. Attēlu izmantošana nolūkos, kuri neatbilst šeit minētajiem mērķiem, var būt ierobežota, pamatojoties uz mākslinieku vai trešo personu autortiesībām. Eiropas Parlaments neuzņemas atbildību par sekām, ko var radīt neatļauta izmantošana.

Beļģijas Autoru, komponistu un izdevēju asociācijai (SABAM) piederošu darbu reproducēšana, adaptēšana, daļēja pārveidošana vai pārraidīšana televīzijā, kabeļtiklos vai internetā ir aizliegta, ja vien SABAM nav izsniegusi iepriekšēju atļauju.

SABAM, rue des Deux Eglises 41–43, 1000 Brussels, Beļģija.

Tālr.: +32 2 286 82 80

Tīmekļa vietne: <http://www.sabam.be>

E-pasts: [visual.arts@sabam.be](mailto:visual.arts@sabam.be)

# **Jauni Apvāršņi**

**MĀKSLAS DARBU IEGĀDE NO DĀNIJAS,  
LATVIJAS UN SLOVĒNIJAS**

**I E V A D S**

**E**iropas Parlamenta laikmetīgās mākslas kolekcijas 2025. gada iegādes programmā uzmanības centrā bija Dānija, Latvija un Slovēnija. Šajā iegādes kārtā atlasītie darbi pievēršas tēmām, kas ir aktuālas Eiropas sabiedrībai un zināmā mērā atbalsojas arī EP likumdošanas darbā.

**Vanjas Bučanas** darbi radīti koronavīrusa pandēmijas laikā. Tajos V. Bučana norāda uz raksturīgo pretrunu, kas vērojama tajā, kā tiek uztvertas sievietes — viņas vienlaikus ir gan pielūgsmes objekti, gan pakļautas vardarbībai savās mājās.

Līdzīgu pretrunu var novērot **Annas Slugas** gleznā, kurā potenciāli katastrofāla un letāla gaisa bombardēšanas aina ir attēlota delikātos pastēļtoņos, kas kontrastē ar šķietami nevainīgo, teju vai reklāmas sauklim līdzīgo uzrakstu “Man patīk lidot”. Līdzīga spriedze starp estētisko pievilcību un skarbo realitāti atklājas **Jenetes Ēlersas** fotogrāfijās — vienā brīdī mēs apbrīnojam mākslas darba vizuālo skaistumu, bet nākamajā apzināties verdzības brutālo nežēlību.

**Nika Autora** ir trešā slovēņu māksliniece, kuras darbus šajā kārtā izvēlējamies pievienot kolekcijai. Nika Autora izmanto policijas termokameru ierakstus, kuros filmēti bēgļi. Idilliskajām ainavām viņa piešķirusi slaveno slovēņu impresionistu gleznu nosaukumus. Acīmredzamā pretruna starp skaisto ainavu, ko akcentē atsauc uz impresionistu gleznām, un bēgļa skumjo likteni ir slēpta, bet sāpīga.

**Kristas Vindbergas** (Dzudzilo) gleznās galvenā tēma ir gan personiskās, gan ģimenes atmiņas. Mūsu atmiņas nekad neatspoguļo realitāti precīzi — mēs tās atceramies nedaudz mainītā formā, izkropļotas, reizēm pat nepatiesas. Tās ir gluži kā tēli Kristas Vindbergas (Dzudzilo) gleznās.

Mākslā nākotnes vīzijas bieži vien iekrāsojas distopiskās noskaņās, dzimušas bailēs no nezināmā. Latviešu māksliniece **Līga Spunde** piedāvā savu skatījumu uz Marsa kolonizāciju nākotnē — rotaļīgu, krāsainu un, iespējams, pat optimistisku.

Ja runājam par skulptūrām, kāda ir jūsu personīgā pieredze? No kāda materiāla skulptūras var radīt? Mūsu dzīves pieredze nosaka to, kā mēs uztversim katru skulptūru. Un **Tūve Storka** mēģina šo mūsu pieredzi sagraut. Tā kā viņas radītie objekti bieži vien ir caurspīdīgi, māksliniece rada iekšējo telpu, gluži kā ēku interjerus, atveidojot kustību un ar krāsas palīdzību raisot asociācijas ar cilvēka ķermeni. Nenoteiktība, šaubīšanās un svārstīšanās uz skulptūras kā žanra robežas ir iezīmes, kas raksturo šo objektu bez nosaukuma, ko esam pievienojuši kolekcijai, kurā iekļauta arī Imi Knēbela glezna, kurā līdzīgi tiek pētītas glezniecības robežas.

2025. gadā mēs turpinājam īstenot savu iegādes stratēģiju. Mūsu mērķis ir pakāpeniski panākt kolekcijā dzimumu un reģionālās pārstāvības līdzsvaru. Jaunāko kolekcijas darbu autore ir gados jauna māksliniece, kas nebaidās eksperimentēt un izmantot inovatīvas tehnoloģijas un tematus. Iegādātajos mākslas darbos māksla apvienojas ar tādu sociālo un politisko tematu izpēti, kas skar visus Eiropas iedzīvotājus un ir cieši saistīti ar Eiropas Parlamenta politisko un likumdošanas darbu.

# MÄKSLINIEKU SÄRAKSTUS

**NIKA AUTOR  
VANJA BUĆAN  
JEANNETTE EHLERS  
ANA SLUGA  
LĪGA SPUNDE  
TOVE STORCH  
KRISTA VINDBERGA (DZUDZILO)**



# **MĀKSLINIEKI UN VIŅU DARBI**

# NIKA AUTORA (NIKA AUTOR) (dz. 1982. g.)

## Slovēnija

Breze v jeseni, 2010

Topoli, 2010

Macesen, 2010

Nika Autora beigusi bakalaura un maģistra studijas Ļubļanas Mākslas akadēmijā un ieguvusi doktora grādu mākslas praksē Vīnes Mākslas akadēmijā. Viņas darbos tiek izmantoti dažādi mediji, tiecoties radīt īpašus tēlus, kas rekonstruē kolektīvo atmiņu un pēta “noklusēto” tagadni.

“Impresijas: ainavas / Slovēnijas paradīze” ir fotogrāfiju sērija, kuras pamatā ir ieraksti no RTV Slovenia video arhīviem. Šajos darbos Slovēnijas ainavas, kas fiksētas robežu uzraudzībai izmantotajās policijas termogrāfiskajās kamerās, pārtop par rekonstruētiem tēliem, kuros tiek pētīts kontrasts starp dominējošo nacionālo naratīvu un cilvēka pieredzes trauslumu.

Māksliniece fotogrāfiskajos kadros, kas atgādina tipiskas impresionistu gleznās vērojamās Slovēnijas ainavas, piedāvā netiešu sociālo komentāru par vardarbību un migrācijas politiku, tādējādi tiecoties apšaubīt naratīvus par bēgļu nelikumību un nepiederību.



Fotogrāfija, Dibond panelis  
80 × 110 cm (katrs)

# VANJA BUČANA (VANJA BUĆAN) (dz. 1973. g.)

Slovēnija

Paradīzes putni Nr. 10, 2022

Neredzamās mājsaimnieces, 2022

Dzemde, 2023

(No sērijas "Paradīzes putni")

Vanja Bučana ir daudzšķautņaina māksliniece ar bagātīgu akadēmisko pieredzi. Pēc akadēmiskā grāda iegūšanas socioloģijā viņa apguva radošās prasmes, studējot dokumentālo fotogrāfiju Karaliskajā Tēlotājmākslas akadēmijā Hāgā. Savas turpmākās mākslinieciskās pilnveides gaitā V. Bučana pamazām attālinājās no tradicionālās dokumentālās stāstniecības un pievērsās iestudētajai fotogrāfijai, kas ļāva viņai daudz pamatīgāk iedziļināties sarežģītu tēmu izpētē.

V. Bučanas daiļrade ir spilgts alegorijas un sociālā komentāra savijums, kurā viņa pārvērš pašas uzņemtas fotogrāfijas fotokolāžās, kas rosina rast viņas darbos kompleksas un daudzslāņainas nozīmes. Sērijā "Paradīzes putni" (Birds of

Paradise) viņa izmanto sev raksturīgo tehniku un māksliniecisko pieeju, lai pētītu sievietes brīvības robežas sabiedrības un patriarhālo normu ietvarā, vienlaikus pievēršoties arī sieviešu neapmaksātā darba problēmai.

Rotaļējoties ar ideju par sievietēm kā vienlaikus subjektu un objektu, māksliniece veidojusi sēriju divās daļās. Viena daļa attēlo sievietes izdomātās pasaulēs, bet otrajā daļā viņas skatiens pievērsts sieviešu rokām, kas veic mājas darbus. Ar rotaļīgu un iztēles pilnu pieeju V. Bučana cenšas radīt vizuālas telpas, kurās sievietes var izvairīties no noteiktajām lomām un pilnībā baudīt rīcības brīvību, šajā radošajā procesā iztēlojoties alternatīvas realitātes.



Drukāts uz Hahnemühle Metallic Archival Fine Art papīra, montēts uz 3 mm *Dibond* paneļa.  
75 × 50 cm. Eksemplārs Nr. 2/3



Drukāts uz Hahnemühle Metallic Archival Fine Art papīra, montēts uz 3 mm *Dibond* paneļa. 90 × 60 cm. Eksemplārs Nr. 2/3



Drukāts uz Hahnemühle Metallic Archival Fine Art papīra, montēts uz 3 mm *Dibond* paneļa. 90 × 60 cm. Eksemplārs Nr. 2/3

# JENETE ĒLERSA (JEANETTE EHLERS) (dz. 1973. g.)

Dānija

Sadod ar pātagu! (Whip it good!), 2016

Jenete Ēlersa ir dāņu un trinidadiešu izcelsmes māksliniece un Dānijas Karaliskās Tēlotājmākslas akadēmijas absolvente. Viņa savā mākslinieciskajā praksē rod aizvien jaunas izpausmes iespējas, eksperimentējot dažādās vizuālās mākslas jomās, tostarp fotogrāfijā, video, instalācijā, skulptūrā un performancē. Mākslu viņa uztver kā iespēju izrādīt pretestību, rūpes un solidaritāti, un galvenās viņas darbos aplūkotās tēmas saistās ar atmiņām, rasi un koloniālismu.

“Sadod ar pātagu!” ir kadrs no mākslinieces performances Ņūorleānā 2016. gadā. Performance, kurai dots tāds pats nosaukums, ir rituāls, kurā tiek inscenēta vergu pēršanu ar pātagu un kurš aicina pārdomāt rasu un varas jēdzienu.

Spēcīgas emocijas raisošā J. Ēlersas fotogrāfija pārrada rasistiskās varas un eksistences sistēmas pilsētvidē, iestājoties pret to un liekot uz to raudzīties kritiski. Tas seko ķermeņa kā performatīva objekta tradīcijai, atbilstīgi kurai tumšākas ādas krāsas cilvēka, bieži vien paša mākslinieka, ķermenis funkcionē gan kā instruments kritikas paušanai, gan kā rīcības izpausme. Šo praksi etnisko minoritāšu mākslinieki savos darbos izmanto jau kopš 20. gs. 70. gadiem.



Photo: Kim Coleman & Bjarke Johansen, 2016

Attēls  
75 × 75 cm  
Eksemplārs Nr. 1/5

# ANA SLUGA (dz. 1981. g.)

Slovēnija

Anomija un estētika, 2021

Ana Sluga ir vizuālā māksliniece no Ļubļanas (Slovēnija), kas darbojas glezniecībā, fotogrāfijā un video mākslā. Viņa absolvējusi Ļubļanas Tēlotājmākslas un dizaina akadēmiju glezniecības specializācijā un ieguvusi maģistra grādu fotogrāfijā Igaunijas Tēlotājmākslas akadēmijā Tallinā. Savā daiļradē A. Sluga apvieno dažādus medijus, izmantojot fotogrāfiju kā pamatu glezniecībai un pētot tādas tēmas kā identitāte, atmiņas un attiecības starp sevi un apkārtējo pasauli.

Darbā “Anomija un estētika” māksliniece pievēršas universālām vardarbības un kara tēmām, tās interpretējot jaunā skatījumā. Šajā gleznā izmantotas gaišas pastelkrāsas, lai radītu idillisku atmosfēru, savukārt tumšās kara lidmašīnas un bumbas sagrauj mierpilno noskaņu, radot sirreālu kontrastu. Ar šo darbu A. Sluga komentē kara un miera duālo realitāti, uzsverot, kā individuālā vienaldzība un estētikas dominance sociālajos medijos ir veicinājusi sabiedrības nejutīgumu pret vardarbību. Māksliniece rosina pārdomas par personisko atbildību un līdzsvaru starp individuālismu un kolektivismu.



Akrils un aerosols uz audekla  
60 × 80 cm

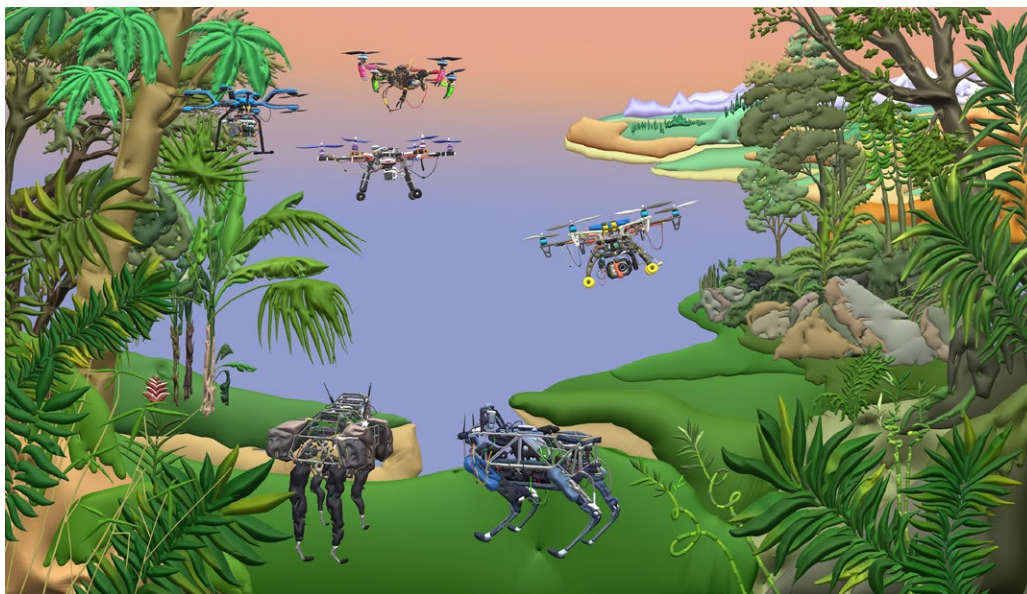
# LĪGA SPUNDE (dz. 1990. g.)

Latvija

Jaunā pasaule / Marsa kibervikingi, 2021

Līga Spunde dzimusi 1990. gadā Rīgā. Viņa ir multimediju māksliniece, kas pazīstama ar instalācijām, kurās savijas personiski stāsti un konstruētas ficijas. Viņa ieguvusi maģistra grādu Latvijas Mākslas akadēmijas vizuālās komunikācijas nodaļā, un viņas diplomdarbs tika atzīts par vienu no labākajiem Eiropas mākslas akadēmiju absolventu vidū. Līga Spunde ir viena no Latvijas vadošajām digitālajām māksliniecēm. Viņas darbus raksturo spilgts stils, kas piesātināts ar kultūras un popkultūras atsaucēm un piedāvā jaunu skatījumu uz sociālo realitāti.

Darbs “Jaunā pasaule / Marsa kibervikingi” ir digitāla grafika, kurā retro elementi apvienoti ar futūrismu, digitālā vidē attēlojot dronus un dzīvniekiem līdzīgus kiborgus. Tajā pētītas tādas tēmas kā strauja tehnoloģiju progress un gan kosmosa, gan kibertelpas kolonizācija, vienlaikus izmantojot humoru un spilgtas kultūras atsaucis. Nosaukums, kas radies, iedvesmojoties no Īlona Maska tvīta, kritizē mūsdienu tieksmi pēc absolūtas ekspluatācijas un trauksmi, ko rada sociālo mediju veicinātās bezgalīgās iespējas.



Digitāls zīmējums / arhīva pigmenta druka, montēts uz alumīnija kompozītmateriāla paneļa  
114 × 200 cm. Kopija: 1/3+2AP

# TŪVE STORKA (TOVE STORCH) (dz. 1981. g.)

Dānija

Bez nosaukuma, 2022

Tūve Storka ir dāņu māksliniece, kas guvusi plašu mākslas izglītību Kopenhāgenā, Berlīnē un Vīnē. Viņas daiļrades centrā ir nepārtraukta skulpturālo iespēju izpēte, pievēršoties materiālu un motīvu savstarpējai mijiedarbei. Eksperimentējot ar dažādiem materiāliem, T. Storka apgāž priekšstatus par telpu un realitāti, aplūkojot skulptūras lomu ne tikai mūsdienu sabiedrībā, bet arī pašā telpā.

Šis darbs ir daļa no plašākas sērijas, kas pēta skulptūras un arhitektūras saskarsmes punktus, izmantojot tādus caurspīdīgus materiālus kā zīds, lai radītu telpiskas pieredzes. Pretstatījums starp maigo un cieta, starp smalko un brutālo ir ļoti būtisks mākslinieces darbībā, tāpat kā līdzsvara spēle starp to, kā tiek saskatīta un uztverta telpa un skulptūras. Šajos darbos T. Storka netradicionālā veidā pārvērš caurspīdīgo rozā zīdu — unikālu materiālu, kas raksturīgs viņas daiļradei, — pinot un apvelkot ar to tumšas metāla plaknes un stieņus. Šādi veidojas dinamiska materiālu mijiedarbe, kas mainās līdz ar gaismu un skatupunktu, raisot iespējamības un plūduma sajūtu, vienlaikus pieskaroties arī māksliniecei būtiskām tēmām: empātijai, rūpēm, vardarbībai un cilvēku savstarpējām attiecībām kopumā.



Photographer: Malle MacIsen

Krāsots zīds, metāls  
246 × 84 × 64 cm

# KRISTA VINDBERGA (dz. 1989. g.)

Latvija

Mīklaini kā spogulī, 2020

Skūpsts, 2017

Krista Vindberga (Dzudzilo) ir nozīmīga latviešu māksliniece, kura izceļas ar radošu pieeju dažādos mākslas medijos — sākot no smalki detalizētiem zīmējumiem līdz vērienīgām teātra un operas skatuves scenogrāfijām. Viņa ieguvusi bakalaura grādu Latvijas Mākslas akadēmijas glezniecības nodaļā un maģistra grādu vizuālās komunikācijas nodaļā. K. Vindberga (Dzudzilo) savā daiļradē pievēršas scenogrāfijas un skatītāja mijiedarbībai. Viņas darbiem raksturīgs minimālisms un arhitektoniska estētika, kur lakoniskas formas ietver daudzslāņainu simbolismu un saturu.

Kristas Vindbergas (Dzudzilo) 2020. gada izstāde “Mīklaini kā spogulī” (“Mysteriously Like in a Mirror”) galerijā “Daugava” demonstrēja viņas meklējumus subjektīvās atmiņas izpētē, kas atveidoti, izmantojot ar fotogrāfisku precizitāti gleznotas cilvēku figūras uz baltiem audekļiem. “Mīklaini kā spogulī” / “Mysteriously Like in a Mirror” (2020) un “Skūpsts” (2017) ir daļa no sērijas, kurā viņa uz baltiem audekļiem atveido teju vai fotogrāfijai pielīdzināmas cilvēku figūras, par pamatu izmantojot fotogrāfijas no sava personīgā ģimenes arhīva. Šie fragmentārie teatrālie silueti, kas atsauc prātā ikdienu un ģimenes dzīvi, ir tikai kā tās atplaksnijums, gluži kā atmiņas, kas ir daļējas un selektīvas. Viņas darbos trūkstošais konteksts rada skatītājam subjektīvu un intīmu pieredzi, gleznām kalpojot kā spogulim, kurā atvēlēta vieta personiskām interpretācijām.



Audekls, eļļa  
160 × 140 cm



Audekls, eļļa  
120 × 130 cm

# KRISTA VINDBERGA (dz. 1989. g.)

Latvija

Silvija, 2020. gads

Kristas Vindbergas (Dzudzilo) daiļradi veido dažādu mediju apkopojums, kurā glezniecība, teātris, deja, literatūra un mūzika saplūst vienotā unikālā izpausmes formā. Rīkojot personālizstādes un piedaloties neskaitāmās grupu izstādēs gan Latvijā, gan starptautiskā mērogā, māksliniece ir guvusi plašu atzinību. Viņas darbam ir raksturīga minimālistiska, bieži vien sadrumstalota estētika, kur detalizētākas informācijas trūkums liek skatītājam pētīt sarežģītos emocionālos un intelektuālos noslēpojumus, ko slēpj attēls, piedāvājot papildu pieredzi, kas sniedzas daudz tālāk nekā viņas kompozīcijas sākotnēji piedāvātā fenomenālā vienkāršība.

Gleznā “Silvija”, līdzīgi kā citos viņas darbos, elementu neesamība un dzēšana rada sajūtu, ka skatāmies uz digitāli pārveidotu fotogrāfiju, kurā attēlota sieviete un plūstoša jūras aina, kas mudina skatītāju atsaukt atmiņā personisko pieredzi, vienlaikus mēģinot saprast, vai Silvija simbolizē māti, partneri vai vienkārši sievieti.



Audeklis, eļļa  
190 × 190 cm

**K O L O F O N S**

2025. gada oktobris – novembris (Eiropas Parlaments, Brisele, Beļģija)

2025. gada novembris – 2026. gada marts (Eiropas Parlaments, Strasbūra, Francija)

**Kurators:**

Komunikācijas ģenerāldirektorāta Kultūras sakaru nodaļa.

**Texts:**

Komunikācijas ģenerāldirektorāta Kultūras sakaru nodaļa.

**Disclaimer:**

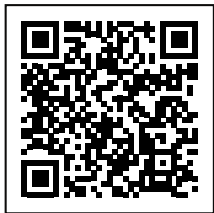
Some texts were created with the assistance of AI.

**Fotogrāfijas:**

Eiropas Parlamenta laikmetīgās mākslas kolekcija / *Malle Madsen*  
(Tüve Storka)/ *Kim Coleman & Bjarke Johansen* (Jenete Ēlersa).

**Organizatoriskais un producentu darbs**

Eiropas Parlamenta Komunikācijas ģenerāldirektorāta  
Kultūras sakaru nodaļa.



<https://art-collection.europarl.europa.eu/lv>

KULTŪRAS SAKARU NODAĻA  
EIROPAS PARLAMENTA KOMUNIKĀCIJAS  
ĢENERĀLDIREKTORĀTS